

PATIENTSÄKERHETSBERÄTTELSE

Elevhälsans medicinska och psykologiska insats

År 2025

Märta Palmer

Verksamhetschef medicinsk och psykologisk elevhälsa

Innehållsförteckning

PATIENTSÄKERHETSBERÄTTELSE	1
INLEDNING	3
SAMMANFATTNING	4
GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD.....	5
Engagerad ledning och tydlig styrning.....	5
En god säkerhetskultur	13
Adekvat kunskap och kompetens	14
Patienten som medskapare.....	18
AGERA FÖR SÄKER VÅRD.....	19
Mål 2025 medicinsk och psykologisk elevhälsa	20
Öka kunskap om inträffade vårdskador.....	23
Tillförlitliga och säkra system och processer.....	25
Säker vård här och nu	27
Stärka analys, lärande och utveckling.....	32
Öka riskmedvetenhet och beredskap	33
MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR ÅR 2026	34
Organisatoriska mål - medicinsk elevhälsa	34
Organisatoriska mål - psykologisk elevhälsa.....	34
Utvecklingsmål 2026	35
Strategier.....	35

INLEDNING

PSL 2010:659 3 kap 10§, SOSFS 2011:9 7 kap. 3 §

Enligt patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren årligen upprätta en patientsäkerhetsberättelse. Syftet med patientsäkerhetsberättelsen är att öppet och tydligt redovisa strategier, mål och resultat av arbetet med att förbättra patientsäkerheten.

Patientsäkerhetsberättelsen ska ha en sådan detaljeringsgrad att det går att bedöma hur arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten har bedrivits i verksamhetens olika delar samt att informationsbehovet hos externa intressenter tillgodoses.

Patientsäkerhetsberättelsen ska finnas tillgänglig för den som vill ta del av den och den bör utformas så att den kan ingå i vårdgivarens ledningssystem för patientsäkerhet.

Källa: Socialstyrelsen "Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020–2024"

SAMMANFATTNING

Patientsäkerhetslagen, 2010:659, innebär krav på vårdgivaren att bedriva systematiskt kvalitetsarbete i syfte att minimera och förebygga vårdskador inom verksamheten.

Patientsäkerhet definieras som ”skydd mot vårdskada”. Patientsäkerhet handlar om att patienter inte ska komma till skada i samband med hälso- och sjukvårdande åtgärder. I

patientsäkerhetslagen, 2010:659, definieras vårdskada som ”lidande, kroppslig eller psykisk skada eller sjukdom samt dödsfall som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid patientens kontakt med hälso- och sjukvård.”

Patientsäkerhetsberättelsen ska transparent och tydligt beskriva hur vårdgivaren har arbetat för att identifiera, analysera och minska riskerna i vården genom att redovisa strategier, mål och resultat av arbetet med att förbättra patientsäkerheten. I berättelsen beskrivs även hur vårdpersonal har bidragit för att öka säkerheten samt hur verksamheten arbetar med patienters och närståendes synpunkter.

Denna patientsäkerhetsberättelse redovisar arbetet inom elevhälsans medicinska och psykologiska insats, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, Malmö stad.

Under verksamhetsåret 2025 har aktiviteter och arbetet gällande systematiskt kvalitetsarbete justerats löpande.

Patientsäkerhetsberättelsen visar hur verksamheten har arbetat med likvärdighet och kvalitet, omvärldsbevakning, personal, stöd och bemanning för att skapa en patientsäker verksamhet för elever inom gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens skolor.

Patientsäkerhetsberättelsen ska även redogöra för de resultat som uppnåtts under år 2025. Inom verksamheterna kan det handla om hur arbetet med avvikelserapporter genomförs samt hur verksamheten säkerställer bemanning och kompetensfrågor.

För att upprätthålla och vidareutveckla en säker vård kommer bemanning, likvärdighet och digitalisering vara fortsatt prioriterade områden under år 2026.

GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD

Nedan beskrivs mål och strategier, organisation och struktur för arbetet med att minska antalet vårdskador. För att kunna nå den nationella visionen ”God och säker vård – överallt och alltid” och det nationella målet ”ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada”, har fyra grundläggande förutsättningar identifierats i den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet (Agera för säker vård, Socialstyrelsen 2020).

De grundläggande förutsättningarna för patientsäkerhetsarbetet:

- Engagerad ledning och styrning,
- En god säkerhetskultur,
- Adekvat kunskap och kompetens,
- Patienten som medskapare.

Engagerad ledning och tydlig styrning

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en engagerad och kompetent ledning och tydlig styrning av hälso- och sjukvården på alla nivåer.

Övergripande mål och strategier

PSL 2010:659, 3 kap. 1 §, SOSFS 2011:9, 3 kap. 1–3 §

Hälso- och sjukvårdens verksamheters mål inom patientsäkerhet är att bedriva en god och säker vård där negativa händelser tidigt identifieras och risker förebyggs. Målet är att det ska finnas skriftliga rutiner och riktlinjer som är välkända i verksamheten. Medicinska och psykologiska elevhälsans personal räknas som solitära, det vill säga ofta ensamma i sin profession på skolan. Patientsäkerheten blir därmed extra påverkad vid vakanser inom den medicinska och psykologiska elevhälsan. Vid anställning av medicinsk och psykologisk personal behöver utbildningsbakgrund samt erfarenhet säkerställas.

Tjänsterna behöver vara anpassade utifrån uppdragets omfattning så att arbetsmiljön i verksamheten blir god och leder till trygga beslut och bra planering.

Verksamheterna har under året arbetat systematiskt med kvalitetsarbete. Verksamhetschefen har träffat samtliga skolsköterskor på ett verksamhetsbesök med syfte att arbeta med egenkontroll. Inför verksamhetsbesöken kontrolleras dokumentation, avvikelser, loggar samt skolsköterskornas egna verksamhetsberättelser. Under verksamhetsbesöken följs frågor inom exempelvis läkemedelshantering, vaccinationer, riskavfall, arkivering och medicinteknisk utrustning upp. Temat för verksamhetsbesöken 2025 inom medicinska elevhälsan har varit arbetet med skolsköterskornas årshjul.

Via statistik från medicinska elevhälsans enkät till eleverna i årskurs 1 får elevhälsa och skolläring underlag för det hälsofrämjande och förebyggande arbetet på individ-, grupp- och skol-/organisationsnivå. Via journalsystemets statistikmodul finns möjlighet att följa hur många uteblivna besök skolsköterskan har per läsår. Den statistiken är underlag till analys som kan förbättra arbetet, exempelvis, öka antalet erbjudna hälsosamtal. Verksamhetschefen analyserar statistiken i journalsystemet på användar-, enhet- och huvudmannanivå för att leda ett

förbättringsarbete. Som exempel så följs det årligen upp vad eleverna söker skolsköterskorna spontant för och planeras för fortbildningar utifrån det.

Inom psykologiska elevhälsa har fokus för det systematiska kvalitetsarbete varit samsyn och likvärdighet vilket diskuterades på regelbundna möten. Verksamhetschef har påbörjat arbetet med verksamhetsbesök med syfte att lyfta psykologernas arbetsmiljö samt sekretessfrågor, relaterat till den lokal som psykologerna har tillgång till på respektive skolenhet.

Den medicinska och psykologiska elevhälsans övergripande mål för att säkerställa en god och säker vård är att

- ha tydliga rutiner, processer och riktlinjer som är kända och efterföljs,
- säkerställa att rapporterade negativa händelser, risker, avvikelser och klagomål tas tillvara i patientsäkerhetsarbetet,
- säkerställa att digitalisering av arbetsprocesser inom verksamheten fortgår,
- ha bemanning, kompetens, material och lokaler för att kunna arbeta patientsäkert,
- samt öka patientens delaktighet.

Övergripande strategier för att säkerställa en god och säker vård är:

- kontinuerlig uppdatering och genomgång av gällande rutiner, processer och riktlinjer,
- regelbunden fortbildning samt introduktion för nyanställd personal,
- tillgång till en god grundbemanning med adekvat kompetens,
- tillgång till patientjournalerna utan avbrott,
- samt ha tillgång till testinstrument och medicinskteknisk utrustning.

I syfte att öka antalet inkomna avvikelserapporter och kunskapen om patientsäkerhetsarbetet diskuteras avvikelser på medicinska och psykologiska elevhälsans nätverksträffar.

Organisation och ansvar

PSL 2010:659, 3 kap. 1 § och 9 §, SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 § p 1, Skollag (2010:800) 2 kap 25§ Lag (2022:1315)

För eleverna i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningsmålen ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå samt ske i samverkan med pedagoger och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans systematiska kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården samt socialtjänsten. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt specialpedagog eller speciallärare.

Inom elevhälsans gemensamma uppdrag arbetar även personalen med aktiviteter och insatser som är avsedda att utveckla och stödja elevernas arbetsmiljö, till exempel skolans värdegrund, arbetet mot kränkande behandling, undervisningen om tobak, alkohol och andra droger, jämställdhet samt sexualitet, samtycke och relationer.

Medicinska elevhälsans specifika uppdrag

Medicinska elevhälsan ska bistå med medicinsk kompetens och omvårdnadskompetens på samtliga organisatoriska nivåer för att stödja elevernas utveckling mot verksamhetens mål. I uppdraget ingår att erbjuda ett hälsosamtal till alla elever i årskurs 1.

Därtill ska det finnas möjlighet för eleven att erbjudas syn- och hörselkontroll samt andra enklare sjukvårdsinsatser. Elevhälsans medicinska insats inom gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen har uppföljningsansvar gällande elevers tidigare hälsa utifrån medicinsk journal från föregående skola. Medicinska elevhälsan ansvarar även för att erbjuda eleverna kompletterande vaccinationer utifrån Folkhälsomyndighetens nationella vaccinationsprogram. Skolsköterskor inom gymnasieskola arbetar med riktade hälsoundersökningar inför elevers arbetsplatsförlagda lärande. Det kan exempelvis innebära hörseltester för elever på barn- och fritidsprogram eller samarbete med vårdcentraler för att genomföra provtagningar inför praktik inom vård och omsorg.

Psykologiska elevhälsans specifika uppdrag

Psykologiska elevhälsans uppdrag är att tillföra psykologisk kompetens på alla organisatoriska nivåer för att främja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Arbetet ska i första hand vara hälsofrämjande och förebyggande, exempelvis genom utbildning, handledning och konsultation till skolpersonal. Psykologen bidrar även med specialistinsatser, såsom utredning av intellektuell funktionsnedsättning, bedömning och remittering vid behov av vårdkontakt med primärvård eller psykiatri samt individuella samtal med elever utifrån ett hälsofrämjande och förebyggande perspektiv.

Vårdgivare

Kommunfullmäktige i Malmö stad är vårdgivare för all hälso- och sjukvård inom organisationen. Enligt reglementet för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fullgör nämnden de uppgifter som ankommer på vårdgivaren för den medicinska och psykologiska delen av elevhälsan i kommunal gymnasieskola och anpassad gymnasieskola i Malmö stad. Nämnden utser en verksamhetschef som representant för vårdgivaren samt beslutar vilka befogenheter, rättigheter och skyldigheter verksamhetschefen har utöver det författningsreglerade ansvaret.

Verksamhetschef

Verksamhetschefen har det medicinska och psykologiska ledningsansvaret vilket innebär ansvaret för att verksamheten tillgodoser hög patientsäkerhet och god kvalitet av vården samt främjar kostnadseffektivitet. Verksamhetschefen är också ansvarig för att säkerställa, utveckla och utvärdera elevhälsans medicinska och psykologiska insats. Verksamhetschef är den person som elever, föräldrar och personal samt Inspektionen för vård och omsorg ska kunna vända sig till gällande frågor som rör verksamheten. I uppdraget som verksamhetschef finns arbetsuppgifter inom följande områden:

- systematiskt kvalitetsarbete
- personal
- patientsäkerhet
- samverkan
- information
- personuppgiftshantering.

Verksamhetschefen rapporterar regelbundet till vårdgivaren om verksamheten.

I uppdraget för verksamhetschef ingår det att tillse att skolsköterskorna och skolläkarna får den utbildning/fortbildning som behövs på gruppnivå. Vidare medverkar verksamhetschef vid rekryteringsprocessen samt ger råd och stöd till dem som arbetar inom verksamheten samt till

skolledning. Verksamhetschef för den medicinska elevhälsan ansvarar även för centralt anställd skolsköterskas uppdrag.

Delar av uppdraget i den psykologiska elevhälsan har överlåtits till psykolog med ledningsansvar, som bland annat ska tillse att psykologerna får den gemensamma handledning, utbildning och fortbildning som krävs. Vidare medverkar psykolog med ledningsansvar vid rekryteringsprocess, introduktion av nyanställd personal. Psykolog med ledningsansvaret och verksamhetschefen samarbetar i patientsäkerhetsarbetet samt med stöd till hälso- och sjukvårdspersonalen. Uppgifter som också ingår i det psykologiska ledningsansvaret är exempelvis kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring av rutiner och processer gällande diagnostik, remittering, vård och behandling.

Anställande chef

Förvaltningens skolpsykologer samt psykolog med ledningsansvar har sin anställning under enheten för medicinska och psykologiska elevhälsan.

Förvaltningens skolsköterskor, med undantag av de timanställda skolsköterskorna och centralt anställd skolsköterska, har sin anställning under ansvarig chef på aktuell skolenhet, oftast rektor.

Förvaltningens skolläkare samt centralt anställd skolsköterska har sin anställning under enheten för medicinska och psykologiska elevhälsan.

Förvaltningens verksamhetschef och tillika enhetschef har sin anställning under avdelningschef för elevhälsa och samordning.

Hälso- och sjukvårdspersonal

Medicinska elevhälsan

Antalet anställda skolsköterskor har varierat under året. En utmaning är att anpassa anställningsgrad utifrån elevtal vilket kan variera under och mellan läsår. Vissa verksamheter såsom introduktionsprogram, anpassad gymnasieskola och yrkesförberedande program kräver ett lägre elevantal per anställd för att tillgodose elevernas behov. Antal elever per skolsköterska varierar därav beroende på behov i verksamheten.

Enheten för medicinska och psykologiska elevhälsan fick under vårterminen 2025 möjligheten att anställa en skolsköterska med ett ambulerande uppdrag. Under höstterminen har hen stöttat upp tre skolenheter där bemanningen har varit ofullständig, samt påbörjat att överta ansvaret för förvaltningens journalsystem.

Data nedan visar antal anställda skolsköterskor och elever/skolsköterska när medicinska elevhälsan har full bemanning.

Tabell 1 Anställda skolsköterskor och elevantal per skolsköterska vid full bemanning

Antal helårstjänster skolsköterskor 2024	Antal elever/ skolsköterska 2024	Antal helårstjänster skolsköterskor 2025	Antal elever/ skolsköterska 2025
19.9	400	22	379

Tabell 2 Anställda skolläkare och elevantal per skolläkare vid full bemanning

Antal helårstjänster skolläkare 2024	Antal elever/ skolläkare 2024	Antal helårstjänster skolläkare 2025	Antal elever/ skolläkare 2025
1,7	4 683	2.0	4 177

Psykologiska elevhälsan

Enligt nämndsbeslut (GVN 2023-04-28 §72) ska där finnas 1 heltidsanställd psykolog per 1000 elever. Psykologiska verksamheten ansvarade i december 2025 för 8355 elever. Inför höstterminen 2025 fick verksamheten ta del av statliga medel inom ramen för psykisk hälsa till en projektanställd psykolog. Psykologen arbetar med samma uppdrag som övriga anställda psykologer men skapar en möjlighet till ett ökat samarbete med skolorna med fokuset hälsofrämjande och förebyggande arbete.

Tabell 3 – Anställda psykologer och elevantal per psykolog vid full bemanning

Antal helårstjänster psykologer 2024	Antal elever/ psykolog 2024	Antal helårstjänster psykologer 2025	Antal elever/ psykolog 2025
7.4	1 075	8.5	982

All legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal har ett eget yrkesansvar att arbetet skall utföras med god kvalitet och hög patientsäkerhet och skall medverka och bidra till att hög patientsäkerhet upprätthålls.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9 4 kap. 6 § och 7 kap. 2 § p 3

Samverkan mellan olika vårdgivare är en förutsättning för att uppnå kvalitet inom hälso- och sjukvården. Brister i samverkan kan innebära en stor risk för avvikelser och kan leda till vårdskador. Utifrån identifierade behov från verksamheten behövs samverkan fortsätta utvecklas för att öka patientsäkerheten.

Pågående samverkan:

Intern samverkan inom Malmö stad:

- Regelbundna möten med systemförvaltaren samt medicinska och psykologiska elevhälsan inom grundskoleförvaltningen Malmö stad gällande det gemensamma journalsystemet.
- Arbete med systemförvaltare för journalsystemet för att säkra verksamheten för elever med skyddad identitet.

- Nätverk med skolläkare inom grundskoleförvaltningen.
- Nätverk med grundskoleförvaltningens ledning för medicinska och psykologiska elevhälsan.
- Samverkan med grundskoleförvaltningens psykologer gällande utredning av intellektuell funktionsnedsättning av elever med omfattande stödbehov.
- Rutin gällande bortforslande av riskavfall i samarbete med förvaltningens sektionschefer.
- Samverkan på skolan i det tvärprofessionella arbetet, tex i samarbeten gällande elevers skolfrånvaro.
- Samverkan inom ramen för medicinsk elevhälsa och psykologisk elevhälsa gällande elevers övergångar mellan grund- och gymnasieskola.
- Samverkan med grundskoleförvaltningen och stadskontoret med fokus på stadens arbete gällande övervikt, fysisk aktivitet på recept samt dans för hälsa.

Extern samverkan:

- Kontaktnät mellan verksamhetschef och/eller skolläkarna och remissinstanser inom Region Skåne.
- Avtal med Entomed gällande kalibrering av medicinteknisk utrustning samt byte av ej godkänd utrustning.
- Avtal med Apoteket för beställning och leverans av läkemedel.
- Samverkan med branschorganisationer samt Region Skåne i samband med riktade hälsoundersökningar på specifika yrkesförberedande gymnasieprogram.
- Samverkan med flyktinghälsan gällande nyanlända elever
- Storstadssamverkan (Stockholm, Göteborg, Malmö) gällande exempelvis journalföring och dokumentationssystem.
- Samverkan med Kunskapscentrum Levnadsvanor inom områden såsom fysisk aktivitet, ANDTS och motiverande samtal.
- Samverkan med Skånes Kommuner gällande exempelvis Mina planer, Nationell patientöversikt, Komkat (kommunkatalog) SITHS-kort (Säker informationsteknik inom hälso- och sjukvård).
- Samverkan mellan Grundskoleförvaltningen, Gymnasie-och vuxenutbildningsförvaltningen samt Barn och ungdomspsykiatri, BUP, med fokus på bland annat remisser och gemensamma fortbildningar.
- Samverkan Vuxenpsykiatri och primärvård psykologer med fokus på psykisk hälsa.
- Deltagande i nätverk rörande de hälsofrämjande och förebyggande insatserna runt YAM (Youth aware of mental health) och inom Första hjälpen psykisk hälsa.
- Samverkan med SKED (Skånes kompetenscentrum för elever med dyslexi och dyskalkyli).

Önskad ökad samverkan:

- Universitet i Malmö och Lund i frågor som rör professionsspecifika utbildningar och framtida forskning.

Under år 2025 har dialogen med andra vårdgivare med fokus på psykisk hälsa ökat. Samverkan har tydliggjort vilka uppdrag de olika parterna har och påvisat en brist i stödfunktionerna rörande psykisk hälsa. Vuxenpsykiatrien har tydliggjort sitt uppdrag mot svåra psykiatriska diagnoser medan primärvården (vårdcentraler) har fått ett tydligare uppdrag att stötta vid lindrig psykisk ohälsa.

Utredningar där samsjuklighet så som ADHD (attention, deficit, hyperactivity disorder) och IF (intellektuell funktionsnedsättning) föreligger är problematiska då gränssnitten för respektive diagnos överlappar verksamheternas ansvar. Ansvaret för utredningar inom ADHD åligger främst psykiatrien medan utredningar för IF åligger främst skolhuvudman. Diagnoserna och funktionssvårigheterna kan dock tangera varandra i symtom som uppvisas hos patienten, vilket leder till en osäkerhet om vilken medicinsk enhet som bär ansvaret.

Medicinska och psykologiska elevhälsan vars främsta uppdrag är hälsofrämjande och förebyggande arbetar även i vissa fall åtgärdande. Det innebär bland annat att verksamheten ska hjälpa eleven vidare till andra vårdgivare till exempel via remisser.

Under 2025 har den medicinska och psykologiska elevhälsan haft utmaningar att hitta remissmottagare. Region Skåne upphandlar vårdgivare med tidsbegränsade uppdrag som kan vara ett alternativ som remissinstans. Medicinska och psykologiska elevhälsan kommer under år 2026 att arbeta med att förbättra remissunderlaget till samverkansparterna samt att öka samverkan.

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 3 kap

Arbetet med informationssäkerhet har stor påverkan på vårdgivarens möjligheter att bedriva en patientsäker verksamhet. Under året har verksamheten arbetat med informationssäkerhet enligt följande:

Prorenata journalsystem

Tät kontakt finns med Malmö stads systemförvaltare samt med leverantören av systemet, Prorenata. Utvecklingen sker fortlöpande och arbetet övervakas av förvaltningens systemadministratörer så att hög patientsäkerhet upprätthålls.

Verksamheterna i elevhälsan har tillgång till Nationell patientöversikt (NPÖ), ett arbete som genomförts i samarbete med Grundskoleförvaltningen, systemförvaltare Prorenata, systemägare Prorenata och Inera. Med patientens medgivande kan medicinsk personal få tillgång till andra vårdgivares journaler och följa upp ärenden som hanterats av övrig sjukvård. Det ökar patientsäkerheten när eleverna hänvisas vidare till aktuell vårdgivare och ärendena kan fortsatt följas. Verksamhetschefen ansvarar för vilken personal som får tillgång till systemet samt att regelbundna loggkontroller genomförs. Inför år 2026 undersöks möjligheten för medicinska elevhälsan att producera (dela) information exempelvis tillväxtkurvor och vaccinationer till NPÖ, nationell patientöversikt för att öka informationsflödet till andra vårdgivare.

Systematisk stickprovskontroll

Eftersom medicinska och psykologiska elevhälsa har begränsat behörigheter i journalsystemet har behovet av loggkontroller minskat. En gång i månaden kontrolleras samtliga skolsköterskors, skolläkares och psykologers loggar utifrån avvikelse i datajournalsystemet. Verksamhetschef ansvarar för loggkontroller, vilka antecknas i granskningsprotokoll. Stickprov på behörigheter

görs regelbundet. Även i systemen ”Mina planer” (Skånes Kommuner) och Nationell patientöversikt (NPÖ) sker regelbundna loggkontroller för att hantera eventuella olaga intrång.

Kontroll vid misstanke eller särskild händelse

Vid misstanke om obehörig åtkomst sker alltid loggkontroll omedelbart. Verksamhetschef kan begära att särskild loggkontroll utförs på viss journal eller användare eller att en generell loggkontroll utförs utifrån en viss händelse eller iakttagelse.

Vid begäran av loggutdrag

Elevers vårdnadshavare eller myndig elev har rätt att begära ett loggutdrag över vilka som har haft tillgång till dennes journal. Vid loggutdraget till eleven/vårdnadshavare ska loggkontroll göras för den tidsperiod som angivits av eleven/vårdnadshavaren. Verksamhetschef genomför loggkontroller och dokumenterar i granskningsprotokoll. Protokoll har tidigare sparats i pappersformat, vilket nu hanteras digitalt, hos verksamhetschef i fem år.

SITHS kort samt Freja E-id+

Under innevarande år har den medicinska och psykologiska elevhälsan fortsatt med SITHS-kort (säker informationsteknologi för hälso- och sjukvård) för att säkerställa tvåfaktorsinloggningen i journalsystemet. SITHS-kort är en elektronisk identitetshandling som används för säker identifiering av både personer och system. Förvaltningar i Malmö stad har börjat att använda Freja E-id+ i ökad omfattning. Användare i medicinska och psykologiska elevhälsan har behov av Freja-E-id+ för Lärportalen Unikum samt för Folkbokföringssystemet Immer och barn och elevregistret Edlevo.

Kontinuitetsplan

Verksamhetschef för medicinska och psykologiska elevhälsan har utifrån direktiv från MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) skapat en kontinuitetsplan. En kontinuitetsplan innehåller information som hjälper personalen att veta vad den ska göra vid en störning i en kritisk aktivitet eller resurs. Inom medicinska och psykologiska elevhälsan handlar det om journalsystemet Prorenata. Syftet är att kunna upprätthålla verksamheten på en tolerabel nivå och att kunna åtgärda bristen så fort som möjligt. Planen utvärderas årligen.

Personuppgiftsbiträdesavtal Pearson

Under 2024 skrevs ett personuppgiftsbiträdesavtal för ett kommande inköp av de digitala testportalerna Q-interactive och Q-global. Syftet är den psykologiska verksamheten ska kunna arbeta patientsäkert i samband med utredningar av intellektuell funktionsnedsättning. Programvaran är nu inköpt och rutiner för hantering av personuppgifter och personkänsliga data är upprättade. Justeringar i journalmallar i Prorenata har utarbetats och ska implementeras kommande termin.

Samtycke SMS/mejl och webbportalen

Under verksamhetsåret 2025 har det uppmärksamats att vårdgivare inte får skicka påminnelser om bokade tider via sms eller mejl till elever utan ett aktivt samtycke. Verksamheten har arbetat vidare med frågan genom att skolsköterskor delar ut samtyckesblanketter eller inhämtar muntliga samtycken vid möten. Företaget som levererar journalsystem har även öppnat upp för en webbportal där säker digital kommunikation kan ske och samtyckesblanketter kan skickas ut. Elever i gymnasieålder med en åldersadekvat mognad kan själva svara på frågan gällande samtycke men informationen behöver vara saklig och lättförståelig. Vårdgivaren har även en

skyldighet att informera om hur man återkallar ett samtycke. Medicinska och psykologiska elevhälsan kommer att fortsätta arbetet för att nå en ännu säkrare hantering framöver.

En god säkerhetskultur

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en god säkerhetskultur. Organisationen ger då förutsättningar för en kultur som främjar patientsäkerhet.

Ett öppet och tryggt klimat med närhet till stöd från både kollegor och ledning är särskilt viktigt då elevhälsans personal ofta är ensamma i sitt arbete. Medicinska och psykologiska elevhälsan inom gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen har under år 2025 arbetat enligt följande:

Nätverksträffar medicinska elevhälsan

En gång i månaden träffas skolsköterskor, skolläkare samt medicinsk ledning.

Nätverksträffar psykologiska elevhälsan

Varannan vecka träffas samtliga psykologer med ledningsansvarig och enhetschef för medicinska och psykologiska elevhälsan.

Syfte med båda träffarna är att skapa öppna dialoger för information, kvalitetssäkring, likvärdighet, fortbildning samt professionsspecifikt utvecklingsarbete.

Verksamhetsbesök

Medicinska elevhälsan

Via verksamhetsbesöken skapas en trygg miljö för dialog mellan verksamhetschef och berörd skolsköterska. Tillsammans lyfts svårigheter och utmaningar i arbete. Elevantal, kompletterande uppdrag såsom riktade hälsoundersökningar, dokumentation och egenkontroll är stående ämnen på verksamhetsbesöket.

År 2024 var systematiskt kvalitetsarbete i fokus för verksamhetsbesöken. Detta då skollagen, 2010:800, år 2023 förstärktes med texten: "Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete".

Det ledde vidare till diskussion gällande ett årshjul för skolsköterskor. I skolsköterskornas verksamhetsberättelsen 2025 fick skolsköterskorna svara på bland annat följande frågor:

- Hur lägger du upp din medicinska verksamhet?
- Vad finns det som styr ditt årshjul?
- Vilka förutsättningar har du för att hinna erbjuda alla elever ett hälsosamtal enligt verksamhetens rutiner?

Under verksamhetsbesöket med verksamhetschef lyftes skolsköterskornas verksamhetsberättelse.

Under hösten 2024 hade verksamhetsbesök för psykologerna fokus på lokal för psykolog på skolan. Då utrymmet på skolorna är begränsat, har psykologerna ofta svårt att hitta samtalsrum vilket påverkar patientsäkerheten gällande sekretess och dokumentation. Arbetet har fortsatt i dialog med ansvariga i skolledningen på respektive skola. Verksamhetsbesök hos psykologer, ute i skolverksamheterna, planeras inför vårterminen 2026.

Kollegial handledning

Sedan 2021 erbjuds skolsköterskorna att delta i kollegial handledning. Grupperna är sammansatta av medicinsk ledning och sammansättningen ändras inför varje läsår. Skolsköterskorna träffas två till tre gånger per termin och diskuterar ämnen relevanta för verksamheten. Syftet är att sprida kunskap och öka kontaktytor samt få tillgång till diskussioner med andra i samma profession.

Extern handledning

En gång i månaden har psykologerna handledning med en extern handledare med syfte att lyfta och diskutera övergripande frågor, etiska dilemman och komplexa ärenden för att skapa samsyn, likvärdighet i arbetet, utveckla yrkesrollen, öka självkännedom och säkerställa ett reflekterande arbetssätt.

Under 2025 har psykologerna handledts samt utbildats av specialist i neuropsykologi och klinisk psykologi vid två tillfällen. Tillfällena har fokuserat på utredningar gällande intellektuell funktionsnedsättning för att stärka kunskaper och färdigheter gällande utredning av diagnos intellektuell funktionsnedsättning samt att öka likvärdigheten i arbetet inför mottagandet till anpassad gymnasieskola.

Avvikelse rapport och återkopplingar

All hälso- och sjukvårdspersonal är skyldiga att rapportera avvikelser. Syftet är att dra lärdom och förhindra att samma typ av händelser inträffar igen. En avvikelse är en händelse som medfört eller riskerat medföra någon typ av skada för en elev. En avvikelse kan vara:

- Ett tillbud, där en risksituation uppstått som skulle kunna ha lett till vårdskada.
- En negativ händelse, dvs. en situation där en vårdskada har uppkommit.

Återkopplingar från avvikelser samt det systematiska kvalitetsarbetet sker både på grupp- och individnivå på nätverksträffarna respektive under verksamhetsbesöken. Avvikelserna lyfts samlat och presenterats i former där de aktuella ämnena diskuteras och vid behov kompletteras befintliga rutiner i verksamheten.

Prorenata bibliotek

Verksamheten har valt att använda sig av biblioteket i journalsystemet Prorenata för rutiner och riktlinjer. Det skapar en transparens, där alla användare kan läsa om och följa den medicinska och psykologiska verksamhetens arbete.

Adekvat kunskap och kompetens

En grundläggande förutsättning för en säker vård är att det finns tillräckligt med personal som har adekvat kompetens och goda förutsättningar för att utföra sitt arbete och för verksamhetens patientsäkerhet.

Utöver det krävs styrning och ledning, stödfunktioner och adekvata resurser samt kompetensutveckling av personal inom medicinska och psykologiska elevhälsan.

Bemannade tjänster samt personal med hög kompetens och erfarenhet av att arbeta inom skolan är avgörande för verksamhetens patientsäkerhet. Legitimerad personal har eget yrkesansvar att verksamhet bedrivs enligt vetenskap och beprövad erfarenhet samt utifrån gällande lagar, föreskrifter och andra styrdokument.

Verksamhetens uppdrag innebär behov av hög kompetens. Som solitär på sin arbetsplats behöver varje legitimerad skolsköterska, skolläkare och psykolog känna sig trygg i sitt uppdrag och veta

var hen vid behov kan få stöd. Nära samarbete med kollegor samt medicinsk ledning är avgörande för en patientsäker verksamhet.

Medicinska elevhälsan

Fortbildning för den medicinska elevhälsan under år 2025.

Verksamhetschef ansvarar för en aktuell fortbildning för skolsköterskorna i deras medicinska uppdrag. Fortbildningen äger i huvudsak rum på de månatliga nätverksträffarna.

Fortbildningar för den medicinska elevhälsan under år 2025:

- Våld i ungas parrelation med inriktning på medicinska elevhälsans hälsosamtal
- Kollegialt lärande: förberedande arbete inför auskultation i medicinska verksamheter samt delning av lästa artiklar och böcker
- Närvarofrämjande arbete med föreläsning av skolsociala teamet
- Skolsköterskans särskilt yrkesskicklighet, partsgemensamt avtal
- Fortbildning tillväxt, pubertet och rygg

Flertalet skolsköterskor var även på Skolsköterskekongressen 2025, då den ägde rum i Malmö detta år. Årets tema var Kropp, knopp och hopp med fokus på frågeställningar såsom sömn, huvudvärk, sexuell hälsa, och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Psykologisk elevhälsa

Fortbildning för den psykologiska elevhälsan under år 2025:

- Våld i ungas parrelation med inriktning på psykologernas enskilda samtal
- Närvarofrämjande arbete med föreläsning av skolsociala teamet
- Motiverande samtal (MI) grundutbildningen
- Motiverande samtal (MI) grundutbildning för instruktörer
- HBTQI (homosexualitet, bisexualitet, trans, queer och intersex)-certifiering, samt grundutbildning
- Hantera hot och våld
- YAM (Youth Aware of Mental health) instruktör
- Klassrumpsykologi
- Dyskalkyli i skolan
- Ungas sexuella Hälsa
- Sexualitet, samtycke och relationer – vuxna i skolan
- Fortbildning i psykologisk testmetodik
- Acceptance and Commitment Therapy (ACT) som samtalsmetod
- Kollegialt lärande: gemensamt tittat på föreläsningar om ADHD (attention, deficit hyperactivity disorder) och autism och diskuterat innehållet utifrån skolpsykologens uppdrag.

Psykologer har varit uppdelade på de olika fortbildningstillfällena och därefter återkopplat respektive information till samtliga av förvaltningens psykologer.

Tre av psykologerna deltog i PSIFOS, (Psykologer i förskola och skola) kompetensdagar. Årets tema var fokus på kunskapssyn, skolans läroplan och elevhälsans uppdrag.

Gemensamma fortbildningar

Under 2025 arrangerade avdelningen för elevhälsa och samordning en utbildning med fokus på HBTQI (homosexualitet, bisexualitet, trans, queer och intersex) i skolans verksamhet samt fortbildning inom Endometriosis för all elevhälsopersonal.

Under 2024 arbetades det fram en handbok för suicidprevention på avdelningen för elevhälsa och samordning. Handboken, samt förarbete och underlag, har delats med avdelningens anställda samt i elevhälsans olika nätverksgrupper. Under 2025 har handboken implementerats inom medicinska och psykologiska elevhälsan via de olika nätverksträffarna.

I december 2025 hade medicinsk och psykologisk elevhälsa en gemensam nätverksträff gällande grundläggande information om vårdprogrammet ADHD (attention deficit hyperactivity disorder) för att gemensamt kunna sprida kunskapen vidare till övrig elevhälsopersonal. Detta är en del i verksamhetens arbete för att öka samarbetsytorna med regionens verksamheter inom psykisk hälsa.

Kompetensmodell och särskilt yrkesskicklighet skolsköterskor

Enligt Huvudöverenskommelse (HÖK) 2019 ska samtliga vårdgivare inom regionerna samt de större kommunerna arbeta för genomförandet av en kompetensmodell för sjuksköterskor. Syftet är att förebygga kompetensbortfall samt ge sjuksköterskorna möjlighet till utveckling inom sitt yrkesspecifika område. Elevhälsans medicinska ledning inom gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen har arbetat tillsammans med förvaltningens HR-avdelning, motsvarande funktioner inom Grundskoleförvaltningen, referensgrupper från både skolsköterskor och rektorsgruppen samt facklig företrädare. Inför höstterminen 2024 infördes rekommendationen att använda materialet i medarbetarsamtalen mellan skolsköterska och skolsköterskans chef.

Efter HÖK 2019 formulerades även ett dialogarbete mellan Vårdförbundet och kommuner att arbeta med definitionen särskilt yrkesskickliga skolsköterskor (SYSK). Arbetet syftar till att lyfta fram sjuksköterskor som har en lång och gedigen kompetens, för att behålla personal i verksamheten. Inför höstterminen 2025 genomfördes ett partsgemensamt arbete med verksamhetschef, förvaltningens HR-avdelning samt representant för vårdförbundet. Det partsgemensamma underlaget delgavs skolsköterskorna på en nätverksträff i början av höstterminen.

Bemanning och rekrytering

Medicinsk elevhälsa

Det är vanligt att vid byte av personal uppkommer vakanser mellan anställningar vilket kan leda till risker för patientsäkerheten. För att minska riskerna följer den medicinska elevhälsa nedanstående rutin:

- Tät kontakt med skolsköterskor och skolledning om skolsköterska är på väg att sluta.
- Färdig mall för rekrytering finns tillgänglig för att snabbt kunna påbörja rekryteringen.
- Verksamhetschef säkerställer behörighet och utför legitimationskontroll på aktuella kandidater innan anställningsintervjuerna.
- Verksamhetschef tar referenser från tidigare verksamhetschef eller motsvarande.
- Möjlighet att använda centralt anställd skolsköterska för att tillgodose patientsäkerheten vid vakanser.

Centralt anställd skolsköterska

Sedan juni 2025 har verksamheten en centralt anställd skolsköterska som arbetar med att säkerställa patientsäkerheten vid vakanser. Vid vakanser ökar risken för att planerade uppföljningar blir försenade, att journalhanteringen inte blir fullgod samt att elev och vårdnadshavare inte har en skolsköterska att vända sig till. Tre skolenheter har under höstterminen 2025 fått stöd av centralt anställd skolsköterska.

I uppdraget för den centralt anställd skolsköterskan kommer även introduktioner av nyanställda, planering av skolsköterskornas nätverksträffar att ingå samt hantering av journalsystemet.

Psykologiskt ledningsansvar

Om verksamhetschefen inte besitter psykologisk kompetens, kompletteras kunskapen av en psykolog med ledningsansvar. Uppdraget åligger på en av psykologerna inom den psykologiska elevhälsan. Uppdraget för psykolog med ledningsansvar är att stärka kvaliteten och öka patientsäkerheten. I uppdraget ingår även att utveckla det psykologspecifika uppdraget inom elevhälsan.

Introduktion av nyanställd skolsköterska

- När nyanställd skolsköterska påbörjar sitt uppdrag ges professionsspecifik introduktion av centralt anställd skolsköterska eller av verksamhetschef.
- Tät kontakt följer därefter för att skapa trygghet och säkerhet samt likvärdighet i uppdraget.
- Fortbildning om arbetsuppgifter som upplevs mer utmanande ges vid extra introduktionstillfällen.
- Gemensamma nätverksträffar samt kollegial handledning för att skapa trygghet, patientsäkerhet och likvärdighet i uppdraget.
- Sedan höstterminen 2025 arbetar skolsköterskorna med mentorskap för nyanställda skolsköterskor.

Det råder brist nationellt på specialistutbildade sjuksköterskor och verksamheten arbetar fortlopande för att säkerställa bemanningen.

Introduktion av nyanställd skolpsykolog

- När nyanställd psykolog påbörjar sitt uppdrag ges professionsspecifik introduktion av ledningsansvarig psykolog samt av verksamhetschef.
- Psykologerna arbetar med mentorskap för nyanställda psykologer.
- Gemensamma psykologmöten och handledningar för att skapa trygghet, patientsäkerhet och likvärdighet i uppdraget.
- Vid nyanställning och/eller tilldelning av ny skola görs en överlämning av tidigare psykolog.

Kvalitet- och verksamhetsberättelse

Delaktighet från respektive profession beskrivs nedan.

Medicinsk elevhälsa

Skolsköterskorna skriver varje år en sammanfattning av läsåret som gått utifrån givna frågeställningar. Vissa frågor är specifika för innevarande läsåret, andra återkommer exempelvis

frågor rörande patientsäkerhet. Inför läsårsavslut fick skolsköterskorna granska den egna verksamheten utifrån systematiskt kvalitetsarbete, med fokus på sitt årshjul.

Verksamhetsberättelsen delges ansvarig skolledning som får en möjlighet att följa upp om skolsköterskans arbete och vad som påverkar hen i uppdraget.

Via verksamhetsberättelse, verksamhetsbesök samt nätverksträffar inhämtas kunskap om vad som behöver förstärkas och utvecklas i verksamheten. Även avvikelserna ger tydliga signaler om vad verksamheten behöver fortsätta att arbeta med. Utifrån inhämtad information från exempelvis avvikelserapporterna och önskemål från skolsköterskorna, sammanställs och planeras fortbildning och utvecklingsmål inför kommande läsår.

Psykologisk elevhälsa

Kvalitets- och verksamhetsberättelsen skrivs av verksamhetschef för den psykologiska elevhälsan med input från ledningsansvarig psykolog. En del frågor är specifika för just det aktuella läsåret medan andra återkommer.

Via tidigare nämnda psykologmöten och täta kontakter inhämtas kunskap om vad som behöver förstärkas inom den psykologiska verksamheten. Även avvikelserapporterna ger tydliga signaler om vad verksamheten behöver fortsätta att arbeta med. Utifrån inhämtad information exempelvis avvikelserapporter, aktuella behov och önskemål från psykologer, sammanställs och planeras fortbildning inför kommande läsår. Nytt testmaterial samt litteratur inom psykologiska forskningsområdet uppdateras utifrån behov.

Utvärderingar

I samband med läsårets avslut utvärderar skolsköterskor, skolläkare och psykologer tillsammans med verksamhetschef det gångna året. Då ges möjligheter för personalen i verksamheten att inkomma med förslag på fortbildningar och diskussionsämnen för kommande läsår.

Systematiskt kvalitetsarbete

Under året som gått har verksamhetschef samt psykologisk ledningsansvarig psykolog arbetat utifrån organisationsmål samt verksamhetsmål. Mål sattes vid höstterminens start 2025 utifrån Kommunfullmäktigs mål, se vidare under rubriken Agera för säker vård.

Patienten som medskapare

PSL 2010:659 3 kap. 4

En grundläggande förutsättning för en säker vård är patientens och de närståendes delaktighet. Vården blir säkrare om patienten är välinformerad, deltar aktivt i sin vård och om vården så långt möjligt utformas och genomförs i samråd med patienten. Att patienten bemöts med respekt skapar tillit och förtroende.

All hälso- och sjukvård med några få undantag är frivillig. Den som har hälsoproblem avgör själv om hen vill söka vård. Samtycke till vård sker i de flesta fall muntlig i samtalet med eleven själv. Inom gymnasieskolan görs bedömning av elevens mognad och utifrån det avgörs vilka beslut som eleven själv kan fatta och när vårdnadshavare behöver kontaktas. Exempelvis har det beslutats att elever från 15 års ålder med åldersadekvat mognad själva kan ta ställning till inhämtande av journalhandlingar samt ta beslut gällande vaccinationer.

Medicinska elevhälsan är en egen verksamhetsgren inom skolan och lyder under hälso- och sjukvårdens sekretessregler. Skolsköterskorna för att den information som inkommer till medicinsk verksamhet under sekretessregler ska kunna komma vidare om det kan gagna elevens möjligheter att nå utbildningens mål.

Information om elevhälsans medicinska insats ges muntligt eller skriftligt till eleverna och vårdnadshavare. Samverkan mellan elevhälsans medicinska insats samt elever och/eller vårdnadshavare sker inom följande områden:

- Beskrivning av elevhälsans medicinska insats samt skolsköterskans uppdrag.
- Information inför genomförandet av vaccinering.
- Information inför hälsosamtal och hälsobesök.
- Information om sekretess, tystnadsplikt och anmälningsplikt.
- Information om eventuella åtgärder som kan behöva vidtagas alternativt symtom att vara uppmärksam på.
- Vid eventuell remittering till annan vårdenhet.

Psykologiska elevhälsan lyder under både skollagen (SFS 2020:800) och hälso- och sjukvårdens (SFS 2017:30) sekretessregler. Alla individuella insatser till elev räknas som hälso- och sjukvårdslagen och ska hanteras därefter gällande journalföring och säker vård. Psykologen behöver beakta att hälso- och sjukvårdslagen innebär att det föreligger en starkare sekretess mot skolans övriga personal än i relation till skolledning samt elevhälsans övriga professioner och en bedömning om vad som kan lämnas vidare måste kontinuerligt föreligga. En vägledning är att sådan information som är nödvändig för elevens utveckling mot utbildningsmålen är möjlig att dela, i övrigt ska sekretess gälla om inte eleven själv uttryckligen ger samtycke eller uttrycker önskan om att dela informationen vidare.

Information om elevhälsans psykologiska insats ges muntligt och/eller skriftligt till eleverna och vårdnadshavare. Samverkan mellan elevhälsans psykologiska insats samt elever och/eller vårdnadshavare sker inom följande områden:

- Beskrivning av psykologisk elevhälsa samt psykologens uppdrag.
- Information inför psykologutredning.
- Information om sekretess, tystnadsplikt och anmälningsplikt.
- Information om eventuella åtgärder som kan behöva vidtagas alternativt symtom att vara uppmärksam på.
- Vid eventuell remittering till annan vårdgivare.

Tolk används vid behov för att säkra informationsflödet. Möjlighet att rapportera in klagomål och synpunkter i samband med utförd psykologisk insats finns på Malmö stads hemsida.

AGERA FÖR SÄKER VÅRD

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2 §, 7 §, 8 §, 7 kap. 2 § p 2, PSL 2010:659, 3 kap. 10 §

Vårdgivaren ska utöva egenkontroll, vilket ska göras med den frekvens och i den omfattning som krävs för att vårdgivaren ska kunna säkra verksamhetens kvalitet. Egenkontrollen kan innefatta jämförelser av verksamhetens nuvarande resultat med tidigare resultat, i jämförelse med andra verksamheter, nationella och regionala uppgifter.

Ett fortlöpande förbättringsarbete, som bygger på lärande och utveckling, till exempel en förbättringsmodell, är en viktig grund för ett framgångsrikt patientsäkerhetsarbete. Arbetsprocessen för ett systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete sker genom följande fyra steg:

1. Identifiering
 - Beskriv resultatet inom de områden som identifierats och följs
 - Beskriv omfattning och frekvens
2. Analys
 - Beskriv analys av och/eller resonemang kring resultat inom området, till exempel orsaker till förändring i resultatet eller koppling till patientsäkerhetsrisker.
3. Åtgärder
 - Beskriv åtgärder med koppling till identifierat område. Åtgärder kan både vara i form av aktiviteter eller förändringar i struktur eller organisation.
4. Uppföljning av åtgärd
 - Beskriv hur ni följt upp och återkopplat vidtagna åtgärder inom identifierat område.
 - Beskriv hur kunskap och lärande har spridits till verksamheter och/eller ledning.

Mål 2025 medicinsk och psykologisk elevhälsa

Tabell 4 – Mål medicinsk och psykologisk elevhälsa 2025

Område	Syfte	Önskat läge	Målbeskrivning	Ansvarig	Utvärdering
Goda uppväxtvillkor för barn och unga. En mer jämlik stad	Alla elever och all personal ska ha samma möjlighet att ta del av medicinsk och psykologisk kompetens, oavsett skola, geografisk plats, behov eller bakgrund.	Ökad kunskap i förvaltningen om den medicinska och psykologiska elevhälsan för att stärka elevhälsans arbete.	Ökad likvärdighet och tillgänglighet av den medicinska och psykologiska kompetensen för elever och personal både centralt och lokalt på skolenheterna.	Verksamhetschef	Läsårslut 2026

Åtgärder för att genomföra önskad förflyttning:

Verksamhetschef:

Träff med skolledning på respektive skolenhet utifrån verksamhetschefansvar för medicinska och psykologiska elevhälsan i syfte att öka kunskapen om verksamhetens uppdrag och möjlighet till stöd.

Medicinsk elevhälsa:

- Planering och genomförande av kollegialt lärande för att dela de kunskaper som finns hos skolsköterskor inom gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen.
- Ökad kännedom om den medicinska elevhälsans hälsoenkät med syfte att planera hälsofrämjande och förebyggande insatser utifrån resultaten från enkäten.
- Presentation av medicinska elevhälsans uppdrag inom avdelning för elevhälsa och samordning
- Inventering av rutiner i Prorenatas bibliotek.
- Kompetensdialog samt Särskilt yrkesskickliga skolsköterskor (SYSK) implementeras i verksamheten.

Psykologisk elevhälsa:

- Presentation av psykologiska elevhälsans uppdrag inom avdelning för elevhälsa och samordning.
- Definiera och tydliggöra ärendegången för psykologiska uppdrag.
- Kollegialt lärande i psykologgruppen om hur den psykologiska kunskapen sprids i skolorna.
- Delningsyta för utbildningsmaterial.

Egenkontroll

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2§, 7 kap. 2 §

Egenkontroll kan beskrivas som en intern granskning för att säkerställa att den medicinska och psykologiska elevhälsan uppnår ställda krav och mål. Verksamhetens egenkontroller och verksamhetsbesök innefattar uppföljning av bland annat dokumentation, läkemedelshantering, teknisk utrustning, testmaterial och samverkan samt arbetsmiljö utifrån patientsäkerhetsperspektiv.

Verksamhetschef har som ansvar att följa upp ovanstående, delvis via verksamhetsbesök, delvis via loggkontroller samt avvikelser. Utifrån egenkontroll uppdateras rutiner och arbetssätt. Det förmedlas och diskuteras vid nätverksträffar för den medicinska elevhälsan respektive psykologmöte.

Egenkontrollen innebär även att kontrollera att verksamheten bedrivs enligt de processer och rutiner som ingår i ledningssystemet. Egenkontroller har under året genomförts inom följande områden:

Medicinsk elevhälsa

Tabell 5 – Egenkontroll medicinsk elevhälsa

Egenkontroll	Omfattning	Källa	Ansvarig
<p>Verksamhetsbesök</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lokaler och utrustning • Journalhantering • Dokumentation • Hygienrutiner • Arbetsbelastning 	En gång/år	<p>Digitala dokumentationsstödet genererar statistik att samtala om.</p> <p>Besök ute på skolorna.</p> <p>Ansvarig skolsköterska deltar.</p>	Verksamhetschef
Medicinskåp	Kontrolleras vid terminsstart samt vid beställning av nya läkemedel. Läkemedel med passerat utgångsdatum, gäller även vaccin, lämnas tillbaka till apoteket.	Rutiner finns i medicinska elevhälsans metodstöd.	Skolsköterska
Kylskåp	Veckovisa kontroller av kylskåpets temperatur.	Rutiner samt checklista finns i medicinska elevhälsans metodstöd.	Skolsköterska
Avvikelse rapporter	En gång/månad	<p>Återkoppling på individ- och gruppnivå.</p> <p>Rapporteras diarieförs i Prorenata.</p> <p>Rapporteras månadsvis till skolsköterskornas nätverksträff.</p>	Verksamhetschef
Riskavfall	Förvaras max tre år	Rutin skriven gällande förvaring och hantering.	Skolsköterskan/ respektive skolenhet
Patientens klagomål och synpunkter	Fortlöpande	Patientnämnden, IVO (inspektionen för vård och omsorg) avvikelshanteringssystem	Verksamhetschef
Loggkontroller	Två gånger/månad	Rutin skriven	Verksamhetschef
Behörighetskontroller Prorenata journalsystem	Fortlöpande	Slumpmässiga kontroller	Verksamhetschef

Psykologisk elevhälsa

Tabell 6 – Egenkontroll psykologisk elevhälsa

Egenkontroll	Omfattning	Källa	Ansvarig
Material för testning	Kontrolleras vid terminsstart och vid behov beställs nytt.	Skriftliga rutiner Information från psykologkollegor. Uppdatering av företag ansvariga för testmaterial.	Ledningsansvarig psykolog och verksamhetschef
Avvikelser	1 gång/månad	Återkoppling på individ- och gruppnivå. Rapporteras i Platina	Ledningsansvarig psykolog och verksamhetschef
Patientens klagomål och synpunkter	Fortlöpande	Patientnämnden, IVO, avvikelshanteringssystem	Ledningsansvarig psykolog och verksamhetschef
Loggkontroller	Fortlöpande Vid behov	Skriftlig rutin	Ledningsansvarig psykolog
Behörighetskontroller Prorenata journalsystem	1 gång/månad	Skriftlig rutin	Ledningsansvarig psykolog
Arbetet med att säkerställa gemensamma mallar och rubriker vid journalföringen	Fortlöpande	Skriftlig rutin	Prorenata ansvarig psykolog/utvecklingssekreterare

Öka kunskap om inträffade vårdskador

SOSFS 2011:9 7 kap. 2 § sista stycket, HSLF-FS 2017:40 3 kap. 1 §, PSL 2010:659 3 kap. 3 §

Genom identifiering, utredning samt mätning av skador och vårdskador ökar kunskapen om vad som drabbar patienterna när resultatet av vården inte blivit det som avsetts. Kunskap om bakomliggande orsaker och konsekvenser för patienterna ger underlag för utformning av åtgärder och prioritering av insatser.

Har vården varit säker?

Bedömningen är att verksamheten är trygg och säker. Förvaltningen har drygt 8 000 elever och verksamhet inom hälso- och sjukvård bedrivs dagligen på skolorna. I det perspektivet är avvikande händelser mycket få, se tabell 6 och 7. En avvikelserapport ska i första hand fokusera på vad som har inträffat och inte innehålla spekulationer om vems fel det var att händelsen inträffade. Avvikelserapporten ska innehålla händelseförlopp, tidsangivelse, eventuella andra involverade vårdgivare, förslag till åtgärder/skydd för att förhindra upprepning av det som hänt samt om elev och/eller vårdnadshavare är informerad.

Om en avvikelse har inträffat eller riskerar att inträffa ska en avvikelserapport skrivas av ansvarig personal inom hälso- och sjukvårdens verksamhet.

Medicinska elevhälsan

Tabell 7 – Antal avvikelser per år

Händelser och vårdskador	Antal
Avvikelser 2024	30
Avvikelser 2025	30

De 30 rapporterade avvikelserna som inkommit under år 2025 kan grupperas enligt följande:

- Missade uppföljningar gällande vaccinationer eller besök enligt basprogram
- Journalhantering exempelvis felskrivna anteckningar, missad dokumentation, felleverade journalhandlingar inom postgången, ej inhämtade journaler samt remissvar som ej inkommit
- Teknisk utrustning (skanner, skrivare)
- Avvikelser inkomna från annan vårdgivare
- Övrigt

Alla händelser har klassificerats som avvikelser och hanterats utifrån individ- samt organisationsnivå, genom antingen kompletteringar av missade uppföljningar eller förstärkta rutiner inom medicinska elevhälsan.

I jämförelse med år 2024 ser verksamheten färre avvikelser som berör missade uppföljningar och felaktiga journalhanteringar. Det kan antagligen ses som resultat av att verksamheten nu har en centralt anställd skolsköterska som stöttar skolenheterna vid vakanser.

Två avvikelser berör felaktigheter inom vaccinering inom medicinska elevhälsan. En elev vaccinerades med fel vaccin. Eleven har därefter ordinerats en kompletterande dos vaccin för att nå samma effekt. En avvikelse berör en felaktigt vaccinerad elev. Skolsköterskan missade att göra en identitetskontroll och fel elev fick vaccindosen. Efter genomgång med ansvarig skolläkare konstateras det att eleven, som vid vaccineringen hade fyllt 18 år, ändå var i behov av aktuellt vaccin. Även rätt elev är nu vaccinerad.

Precis som de senaste åren så berör över hälften av avvikelserna i den medicinska elevhälsan annan vårdgivare. Arbetet behöver fortsätta framöver med diskussioner i skolsköterskegruppen om analyser gällande brister inom det egna verksamhetsområdet.

Om avvikelsen gäller en annan vårdgivare sker återkoppling till respektive verksamhetschef. Resultat och analys av avvikelserna är en av grunderna för medicinska elevhälsans systematiska kvalitetsarbete.

Verksamheten lyfter även inkomna avvikelser för att utveckla introduktionen av nyanställda samt förstärka rutiner. Eftersom en del av avvikelserna berör den medicinska elevhälsan inom Grundskoleförvaltningen finns en kontinuerlig dialog mellan förvaltningarna för att arbeta för patientsäkra verksamheter.

Psykologiska elevhälsan

Tabell 8 – Antal avvikelser per år

Händelser och vårdskador	Antal
Avvikelser 2024	23
Avvikelser 2025	10

De 10 avvikelserna som inkommit under år 2025 kan grupperas enligt följande:

- Journalhantering och dokumentation, bristande journalföring, missade uppföljningar och dokumentation.
- Lokal för psykolog som inte är ändamålsenlig vilket riskerar sekretess och patientsäkerhet.
- Samverkan med barn och ungdomspsykiatri rörande diagnossättning intellektuell funktionsnedsättning.
- Försenat remissmottagande inom psykiatri på grund av Regions Skånes avslutade upphandling.
- Ett dataintrång

Inga allvarliga vårdskador har uppkommit.

Alla händelser har klassificerats som avvikelser och hanterats utifrån individ- samt organisationsnivå, genom antingen kompletteringar och ändringar av missad dokumentation eller förstärkta rutiner inom verksamheten.

Flertalet avvikelser berör brist på fungerande och patientsäkra lokaler ute på skolorna. Tre avvikelser handlar om bristfälliga uppföljningar där analys har varit att man blivit störd i pågående arbete. Arbetet med lokaler och utrustning i de olika skolverksamheterna kommer att fortgå i dialog med ansvariga skolledare.

En avvikelse berör dataintrång inom psykologjournalerna. Incidensen upptäcktes genom verksamhetens rutinemässiga loggkontroll. Verksamheten delar journalsystemet Prorenata med grundskoleförvaltningen och avvikelsen berör felaktiga behörigheter. Aktuell psykolog, har ett pågående forskningsprojekt med Lunds universitet. Anonymiserade data samlas in och delges. Verksamheten anmälde händelsen som en personuppgiftsincidens och följde förvaltningens direktiv i åtgärder. Efter upptäckten har båda verksamheterna begränsat av psykologernas behörigheter.

En avvikelse som berör båda verksamheterna skrevs i samband med införandet av Edlevo. Tester hade genomförts innan men trots detta uppkom problem med hanteringen av elevdata för elever i behov av tillfälliga personnummer. Systemadministratörer för Prorenata fick som följd av detta gå igenom förvaltningens alla elever med tillfälliga personnummer för att säkerställa att journaler/akter inte hade blandats ihop. Arbetet ledde till rutinskrivning på förvaltningsnivå samt informationsdelning med grundskoleförvaltningen inför deras övergång i Edlevo.

Tillförlitliga och säkra system och processer

Genom att inkludera systematiskt patientsäkerhetsarbete som en naturlig del av verksamhetsutvecklingen kan både de reaktiva och proaktiva perspektiven på patientsäkerhet bejakas.

Hur tillförlitliga är arbetsprocesser och system

De senaste åren har medicinska och psykologiska elevhälsan inom gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen haft ett löpande arbete med att formulera, dokumentera och förmedla rutiner och riktlinjer. Genom nära kontakt och ett öppet klimat genomsyras verksamheten av dialog och kompetensutveckling. Arbetet med utvecklingen sker via verksamhetsbesök, skolsköterskornas verksamhetsberättelse, tät kontakt med skolledning samt ett välutvecklat digitalt metodstöd.

Process - Åtgärder för att öka patientsäkerheten

PSL 2010:659, 3 kap. 10 §

Nätverksträffar samt psykologmöten

Under år 2025 har verksamhetsledningen för den medicinska och psykologiska elevhälsan träffat personal på fortbildning regelbundet.

Syftet med träffarna är:

- Information, diskussion och dialog.
- Kvalitetssäkring för likvärdighet och samsyn.
- Mötesplats för kollegialt lärande och erfarenhetsutbyte.
- Fortbildning och utbildning.
- Professionsspecifikt utvecklingsarbete.

I samband med nätverksträffarna lyft avvikelser, nya rutiner samt omvärldsbevakning som påverkar patientsäkerheten inom den medicinska elevhälsan.

Under läsåret 2025/2026 har behörighetsfrågor, smsinloggningar och avvikelser inom uteblivna besök och insatser haft störst fokus. Några skolsköterskor har deltagit i referensgrupper för utvecklandet av dokumentation inom den medicinska elevhälsan.

Alla skolsköterskor har erbjudits att delta i kollegial handledning, där grupperna skapats av medicinska ledningen.

Psykologiska verksamheten arbetar i mindre grupper med fokus verksamhetens systematiska kvalitetsarbete. De psykologer som ansvarar för anpassad gymnasieskola har påbörjat ett gemensamt arbete för att utveckla verksamhetens uppdrag.

Medicinska och psykologiska elevhälsans ledning har även arbetat med:

- Digitala metodstödet för likvärdighet i arbetet.
- Upphandling för ett patientsäkert testmaterial.
- Ökat samarbete med andra vårdgivare såsom exempelvis barn- och ungdomspsykiatri.
- Informationsflöde mellan verksamhetschef medicinska och psykologiska elevhälsan samt skolledning.
- Säkerställandet av sms-hantering
- Behörigheter inom verksamhetens journalsystem samt uppdaterade rutiner gällande loggkontroller i systemet.
- Ökat samarbete med Skånes Kommuner med start till exempel av Nationell patientöversikt.

- Likvärdighet i uppdraget gällande rekrytering, bemanning och introduktion vid nyanställning av nya psykologer och skolsköterskor.
- Rutin gällande bemanning vid frånvaro av psykolog.
- Implementering av partsgemensamt arbete gällande särskilt yrkesskickliga sjuksköterskor tillsammans med Vårdförbundet.
- Förstärkt övergångsarbete gällande vilka elever som skolsköterskor och psykologer behöver följa upp.
- Genomlysning av gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningens arbete med tillfälliga personnummer.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningens ena skolläkare har godkänts inom specialisering med inriktning specialistutbildning Skolhälsovård.

Säker vård här och nu

Hälso- och sjukvården präglas av ständiga interaktioner mellan människor, teknik och organisation. Förutsättningarna för säkerhet förändras snabbt och det är viktigt att agera på störningar/förändringar i närtid.

Är vården säker idag

Resultatet av avvikelser samt bedömningar från verksamhetsbesök är att medicinska samt psykologiska elevhälsan inom gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen upprätthåller en hög patientsäkerhet. Risker som identifierats att arbeta vidare med:

1. Bemanning

Medicinska elevhälsans största utmaning är bemanningsfrågan. Vid frånvaro av skolsköterska/skolläkare finns det sällan möjlighet att hitta ersättare och verksamheten kommer efter i sitt uppdrag och därmed att eleverna inte får ett fullgott stöd från den medicinska elevhälsan. För att snabbt identifiera behov vid exempelvis frånvaro eller andra verksamhetsförändringar krävs dialog med skolledarna. Sedan juni 2025 har verksamheten en centralt anställd skolsköterska. Hen arbetar aktivt med att säkerställa att verksamheten uppnår sitt ansvar i patientsäkerhet när skolor saknar bemanning. Tre enheter har under höstterminen 2025 fått ett riktat stöd.

Bemanningsfrågan är en utmaning även för den psykologiska elevhälsan. Frånvaro av psykolog, till exempel till följd av en sjukskrivning, innebär en risk att gymnasieskolor ej har tillgång till psykologisk kompetens. Det kan leda till konsekvenser som till exempel fördröjning av utredningar för intellektuell funktionsnedsättning och att bedömningar gällande vårdbehov fördröjs eller missas. Det innebär också en risk för utebliven journalföring och/eller felaktig förvaring av dokument.

2. Journalsystem/ likvärdig dokumentation:

Malmö stads journalsystem för elevhälsa innefattar även Grundskoleförvaltningen och har sammanlagt cirka 4 000 användare och därmed dagliga risker att behörigheter blir fel. Regelbundna kontroller sker i form av stickprov samt i samband med att nya användare läggs in. Mallar har skapats för att öka likvärdigheten i dokumentationen samt möjliggöra kollegial granskning för säkrare system. Vid genomgång av avvikelser syns flest risker inom dokumentationen/journalhanteringen. Utmaningar är teknik som inte fungerar optimalt samt brist på bemanning.

Inom psykologiska elevhälsan har verksamheten förstärkt uppföljning och bevakning av remisser. Pågående utredningar har fått en sökbarhet för att förebygga att ärenden försenas.

Verksamheten har fokus på att behörigheter ska vara minimala och minska antal administratörer.

Inför införandet av barn och elevregistret Edlevo genomfördes ett flertal testningar. Arbetet genomfördes i samverkan med journalsystemets systemförvaltare samt ansvariga från Edlevo. Dock fanns utmaningar i testningarna då all information inte fanns på plats förrän införandet startade. I samband med starten upptäcktes då svårigheter med förvaltningarnas arbete med elever med tillfälliga personnummer (TF-nummer)

I samverkan med avdelningen för Kvalitet och utveckling samt Antagningsenheten skapades nya rutiner för att säkerställa handhavandet av elever med TF-nummer.

3. Likvärdighet

Medicinska elevhälsan

Rektor eller biträdande rektor är anställande chef för skolsköterskor inom gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen vilket innebär både möjligheter och utmaningar. Det stärker skolans interna arbete men kan leda till utmaningar i patientsäkerheten exempelvis gällande bemanning. Utmaningar som kan överbryggas genom dialog mellan verksamhetschef och skolledning. Ledningen för den medicinska elevhälsan arbetar regelbundet för att upprätthålla rutiner genom fortbildning samt introduktion av nyanställda skolsköterskor. Arbetet med att bygga upp och hålla det digitala metodstödet uppdaterat tar tid men är viktigt för likvärdigheten och patientsäkerheten.

Psykologiska elevhälsan

Verksamheten arbetar för att genomföra och upprätthålla gemensamma rutiner genom diskussioner på psykologmötena samt fortbildning och introduktion av nyanställda psykologer. Psykologens huvuduppdrag är att arbeta hälsofrämjande och förebyggande, vilket kan genomföras på ett antal olika sätt. Psykologiska elevhälsan arbetar ständigt för att öka likvärdigheten i organisationen.

Verksamhetschef träffar skolledning

För att öka samarbetet och kontaktvägarna har verksamhetschefen inbokade dialogtillfällen med alla skolors skolledningar under läsåret 2025/2026.

4. Ökat elevantal/nya skolenheter

Avdelning för elevhälsa och samordning arbetar nära de nya skolenheterna för att säkerställa att bemanning och lokaler skapas utifrån aktuella kravställningar.

Psykologernas elevantal är enligt nämndbeslut (GVN 2023-04-28 §72) 1 000 elever per heltidstjänst.

Malmö Magistratsgymnasium öppnades höstterminen 2025. Förseningar gällande leverans av ljudisolerad dörr har gjort att det tagit lång tid att få i gång medicinsk verksamhet på skolan. Aspekter att ha med vid kommande utökningar av skolenheter.

5. Uteblivna besök/uppföljningar

Elevhälsans verksamhet har som uppdrag att stödja elevernas utveckling mot elevernas mål. Inom ramen för medicinska elevhälsans uppdrag erbjuds alla elever i årskurs 1 ett hälsosamtal. Inom ramen för psykologiska elevhälsan erbjuds tider för stödsamtal och utredningar. From höstterminen 2025 får medicinska och psykologiska elevhälsans inte längre skicka sms-påminnelser utan elevers samtycke vilket försvårar närheten till eleverna. Uteblivna besök kan leda till fördröjning i stöd till elev från exempelvis externa kontakter vilket kan leda till vårdskada. Båda verksamheterna arbetar dock med att erbjuda eleverna flera och återkommande tider.

6. Motiverande samtal som samtalsteknik

Avdelningen för elevhälsa och samordning har under år 2025 fortbildat ytterligare instruktörer inom samtalsmetoden motiverande samtal (MI). Hösten 2025 deltog psykologerna i utbildning av pedagogisk personal på Universitetsholmens gymnasieskola i motiverande samtal. För nyanställd elevhälsopersonal och annan personal sker regelbundet grundutbildningen inom samtalstekniken.

7. Läkemedelshantering

För att säkerställa läkemedelshanteringen ute på skolorna beställer skolsköterskorna sina läkemedel digitalt via en registrerad läkemedelslista som innehåller de preparat som ansvariga skolläkare beslutat om. Medicinska elevhälsans är inte en behandlande verksamhet men skolläkare har möjligheten att skriva ut enstaka recept till elever via aktuellt journalsystem. I journalsystemet finns möjligheten att få sammanställningar av vilka preparat som skrivs för att följa förskrivningen.

8. Riktade hälsoundersökningar

Medicinska elevhälsan har ansvar för riktade hälsoundersökningar utifrån arbetsmiljöverkets AFS 2019:3 Medicinska kontroller i arbetslivet, § 36-38. Exempelvis förbereds eleverna utifrån Regions Skånes krav inför arbetsplatsförlagt lärande för att undvika smittspridning till känsliga patienter. Skolsköterskorna screenar aktuella elever första terminen i åk 1 för tuberkulos, multiresistenta bakterier samt mässling, röda hund och påssjuka. Beroende på utfall kan remittering av elever vidare för utökad undersökning eller vaccinering vara aktuellt. Under höstterminen 2025 genomfördes en upphandling för hjälp med provtagningen. Under vårterminen 2026 kommer verksamheten att utveckla arbetet med riktade hälsoundersökningar inom fordon och transport. Bakgrunden är att transportsstyrelsen har ökat kraven gällande vilken bakgrundsinformation som arbetsgivaren måste inkomma med för att sökande ska kunna få intyg inför körkort tunga fordon.

9. Utredningar intellektuell funktionsnedsättning

Under början av 2025 inkom inga frågeställningar om utredningar inom diagnosen intellektuell funktionsnedsättning. Tre ärenden påbörjades i slutet av året och kommer avslutas 2026. Verksamheten ser en risk inom patientsäkerhet när utredningarna blir så få att kompetensen är svår att upprätthålla och kommer därmed fortsätta med löpande handledning inom ämnet.

Verksamheten har under år 2025 tagit bort en diagnos intellektuell funktionsnedsättning, en elev som önskat omprövning av diagnos, där resultatet av utredningen blev ett borttagande av diagnos.

Det minskade antalet utredningar beror troligtvis både på att inflödet av nyanlända har minskat samt att grundskolan har förstärkt sitt utredningsarbete.

10. Mottagning anpassad gymnasieskola

Under år 2025 har verksamheten arbetat med cirka 100 elevers mottagande i anpassad gymnasieskola. Som grund för att säkerställa myndighetsutövningen i beslutet om mottagande i anpassad gymnasieskola finns den psykologiska, pedagogiska, sociala och medicinska bedömningen.

Riskhantering

SOSFS 2011:9, 5 kap. 1 §, 7 kap. 2 §

Vårdgivare ska fortlöpande bedöma om det finns risk för att händelser skulle kunna inträffa som skulle kunna medföra brister i verksamhetens kvalitet. För varje sådan händelse ska vårdgivare uppskatta sannolikheten för att händelsen inträffar, och bedöma vilka negativa konsekvenser som skulle kunna bli följden av händelsen.

Resultat och analys

PSL 2010:659, 3 kap. 10 § p 3

Resultatmått medicinsk elevhälsa

Tabell 9- Resultatmått medicinsk elevhälsa

Genomförda besök Prorenata	2024	2025
Hälsobesök	2585	2535
Skolsköterskebesök	5196	5207
Vaccinationer, doser	367	258
Skolläkarkontakter	1150	1000
Uteblivna besök	1451	1099
Unika elever	7715	7699
Oplanerade besök	5701	5127

Analys av resultatmått

I december 2025 fanns det totalt 8 355 elever inskrivna i verksamheten, varav ca 3 000 elever i åk 1. Hälsosamtalen är frivilliga, men skolsköterskorna arbetar motiverande för att alla elever ska delta. Om en elev påbörjat sin utbildning inom ett individuellt program och därefter påbörjar ett nationellt program erbjuds hälsosamtal utifrån behov.

Resultatet för år 2025 visar färre besök generellt vilket bland annat kan förklaras av att tre skolenheter under höstterminen haft vakans av skolsköterska. Malmö Magistratsgymnasium öppnade läsåret 2025/2026 men då medicinska elevhälsans mottagningsrum inte var klart förrän i slutet av höstterminen har färre besök hos skolsköterska kunnat göras där.

De första tre månader, 2025 saknades en skolläkare vilket också påverkat statistiken.

Verksamhetens största risk gällande patientsäkerhet är att bemanning inte är fullgod och att uppdraget därmed inte kan fullgöras. Verksamheten är förbered för att ta igen höstterminens eventuella uteblivna hälsosamtal genom att ge ett ökat stöd i verksamheterna under vårterminen 2026, av centralt anställd skolsköterska.

Antalet vaccinationer fortsätter att minska. Enligt skolsköterskorna erbjudas alla elever vaccinationer inom ramen för uppdraget. Ett fåtal elever har vaccinationer som behöver genomföras på vaccinationscentral alternativt vårdcentral, då eleven hunnit fylla 18 år.

Antalet unika elever som träffar personal inom den medicinska elevhälsan inom de kommunala gymnasieskolorna är fortsatt högt. Större delen av de elever som befinner sig i skolverksamheterna har vid något tillfälle haft kontakt med den medicinska elevhälsan.

Resultatmätt psykologisk elevhälsa

Tabell 10 -Resultatmätt psykologisk elevhälsa

Genomförda besök	2024	2025
Alla kontakter/anteckningar	1636	2027
Planerat besök	456	507
Uteblivna besök	84	144
Unika elever	210	369

Analys av resultatmätt

Statistiken visar ett tydligt ökat antal elevkontakter, vilket helt går i linje med utökade resurser och ett starkt elevnära arbete.

Planerat besök innebär exempelvis stödjande samtal och bedömningssamtal inför remittering till annan vårdinstans.

Vidare ska den psykologiska elevhälsan främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande, vilket bland annat sker genom insatser på gruppnivå såsom Youth Aware of Mental Health (YAM) samt utbildningar inom första hjälpen psykisk hälsa riktat till bland annat elevassistenter. Dessa insatser syns inte i statistiken.

Psykologerna är även en del av verksamhetens utbildare inom motiverande samtal (MI) en samarbetsinriktad samtalsmetod som syftar till att stärka den inre motivationen. Bland annat har en utbildningsinsats genomförts på Universitetsholmens gymnasium där cirka 70 medarbetare genomfört grundutbildning inom motiverande samtal. Ytterligare en grundutbildning för medarbetare inom elevhälsa har påbörjats för 15 deltagare från olika skolor.

I uppdraget ligger även att erbjuda handledning och konsultation till skolpersonal.

Riskanalys

SOSFS: 2011:9, 5 kap. 1 §, 7 kap 2§

Hälso- och sjukvårdens kvalitet ska fortlöpande utvecklas och säkras för att förebygga vårdskador. Händelser som medfört eller hade kunnat medföra vårdskada ska utredas och risker ska diskuteras. Vårdgivaren är skyldig att anmäla händelser som medfört och händelser som hade kunnat medföra allvarlig vårdskada till Inspektion för vård och omsorg, IVO.

Vid frånvaro av medicinsk personal påtalas följande risker:

- Lagkrav gällande elever och skolors rätt till medicinsk kompetens uppfylls inte.
- Risk att medicinska insatser såsom exempelvis rygg- och synkontroller, vaccinationer försenas.

- Risk att arbetet med riktade hälsoundersökningar inte genomförs eller försenas vilket innebär att eleverna inte kan komma ut på arbetsplatsförlagt lärande.
- Väntetider gällande remitteringar till andra vårdgivare.

Vid frånvaro av psykologisk personal påtalas följande risker:

- Lagkrav gällande elever och skolors rätt till psykologisk kompetens ej uppfylls.
- Väntetider gällande remitteringar till andra vårdgivare.

Sammantaget kan det innebära fördröjd, försenad, felaktig eller uteblivet stöd eller diagnos och behandling som kan leda till kort- eller långvariga medicinska och psykologiska konsekvenser för eleverna vilket även kan få en påverkan på elevernas möjlighet att nå utbildningens mål.

Åtgärder som lyfts för att förebygga ovannämnda risker:

- Dialog med anställande chef för att säkerställa snabb rekryteringsprocess.
- Verksamhetschefen arbetar med prioriteringar för att lagstadgade krav ska säkerställas.
- Dialog med verksamhetschef, medarbetare och anställande chef gällande prioriteringar och fördelning av uppdrag vid vakanser och längre sjukfrånvaro.

Medicinska elevhälsan har under höstterminen 2025 haft vakanser. Tre skolenheter har haft vakanser där central anställd skolsköterska säkerställde patientsäkerheten. Det kan dock inte ersätta full bemanning. Rekryteringen av skolläkare fördröjdes vilket har påverkat årets tillgänglighet för eleverna.

Psykologiska elevhälsan har haft en god bemanning relaterat till en extra psykolog anställd utifrån medel för psykisk hälsa.

Under år 2025 har riskanalys genomförts inför genomgången av sms-hantering. I riskanalysen dokumenterades vårdgivarens skyldigheter för att arbeta informationssäkert. Utmaningar såsom risker för minskat antal hälsosamtal, om sms-påminnelse ej får skickas- tydliggjordes. Åtgärder för att hitta andra vägar att nå eleverna har skapats och kommer även fortsätta att utvecklas.

Psykologiska elevhälsan har identifierat risk gällande pappersdokument med personuppgifter som förflyttas mellan lokaler exempelvis i psykologs arbetsväska. Önskvärt vore att all dokumentation var digital vilket dock inte är möjligt i dagsläget. För att minimera risken att dokumentation fördröjs eller uteblir av olika anledningar används nu bevakningsfunktion i dokumentationssystemet, som fungerar som en digital kom-ihåg-lapp.

Stärka analys, lärande och utveckling

Analys och lärande av erfarenheter är en del av det fortlöpande arbetet inom hälso- och sjukvården. När resultaten används för att förstå vad som bidrar till säkerhet, hållbarhet, önskvärd flexibilitet och goda resultat, kan verksamheten utvecklas så att kvaliteten och säkerheten ökar och risken för vårdskador minskar.

Avvikelser

PSL 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9 5 kp. 5 §, 7 kap. 2 §

Som tidigare har beskrivits följs antalet avvikelser och samtliga avvikelser utvärderas för att förbättra den medicinska och psykologiska elevhälsan. God kännedom om rutiner och strategier krävs för att verksamheten ska kunna vara transparent och trygg. Avvikelser ska aldrig peka på

personliga fel utan alltid uppmärksamma verksamheten på det förebyggande arbetet som behöver genomföras.

Medicinska och psykologiska elevhälsans rutin vid avvikelserapportering

- Avvikelserapporten skickas in via journalsystemet till verksamhetschef.
- Verksamhetschefen/skolläkare alternativt verksamhetschef/psykologisk ledningsansvarig gör en bedömning om händelsen är en avvikelse eller en Lex Maria utifrån allvarlighetsgrad och risk för uppreppning.
- Åtgärder formuleras utifrån avvikelsen till exempel förändring i rutiner eller genom kompetensförstärkning.
- Avvikelsen diarieförs i Prorenata.
- Återkoppling till den person som skrivit avvikelsen.
- Återkoppling på gruppnivå i samband med nätverksträffar/psykologmöten i verksamheten.
- Kopia på avvikelse skickas till ansvarig verksamhetschef om händelsen skett utanför egen verksamhet.

I samband med återkoppling av avvikelserapporterna på gruppnivå till skolsköterskor och skolläkare sammanfattas vad som behöver förstärkas i verksamheten samt diskuteras eventuella fortbildningar och rutiner som kan hindra att avvikelsen återupprepas. Informationen från avvikelshanteringen lyfts i verksamhetsbesöken samt vid introduktioner till nyanställd personal. Avvikelshanteringen blir därmed en del av verksamhetens systematiska kvalitetsarbete. Skolläkare och skolsköterskor uppmanas till att själva dela med sig av de händelser de varit med om/upptäckt för att minska stigma och främja lärande.

Åtterrapporering av utredning av händelser i psykologgruppen har medfört att psykologerna kunnat ta del av förbättringsarbetet vilket uppfattas som positivt. Avvikelshanteringen blir härmed en del av verksamhetens systematiska kvalitetsarbete.

Klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §, 3 a § och 6 §, 7 kap. 2 §

Vårdgivaren ska hantera klagomål från patienter och deras närstående. Vårdgivaren ska besvara klagomålen snarast. Synpunkter och klagomål gällande skolsköterskors bemanning, sekretess eller dylikt kommer ofta via skolledningen, skolsköterskan eller skolläkaren till verksamhetschefen. Därefter blir det ett uppdrag för verksamhetschef att tydliggöra vad som gäller i olika frågor. Rutiner och underlag för klagomålshantering finns framtagna och är tillgängliga på kommunens hemsida. Under år 2024 har ett skriftligt klagomål inkommit till verksamheten, se under avvikelser.

Önskvärt vore att fler synpunkter inkom för att kunna utveckla verksamheten vidare. Arbetet fortgår för att förvissa elever och vårdnadshavare om att möjligheten finns.

Öka riskmedvetenhet och beredskap

Alla delar av vården behöver planera för en hälso- och sjukvård som flexibelt kan anpassas till kortsiktigt eller långsiktigt förändrade förhållanden med bibehållen funktionalitet, även under oväntade förhållanden. I patientsäkerhetssammanhang beskrivs detta som resiliens.

Kommer ni att arbeta patientsäkert i framtiden?

Via kontinuerliga nätverksträffar, individuella verksamhetsbesök samt delaktighet i nyanställning och introduktion arbetar den medicinska elevhälsan vidare för ökad patientsäkerhet.

Genom regelbundna psykologmöten, externa handledningar, nya rutiner och riktlinjer, utbildningar samt delaktighet i nyanställning och introduktion arbetar den psykologiska elevhälsan vidare för ökad patientsäkerhet.

I Prorenatas finns det digitala metodstöd innehållande rutiner för de olika professioner inom elevhälsan med tillgång för alla inom elevhälsan vilket innebär en stor transparens.

Medicinska och psykologiska elevhälsan har utmaningar men är också stabila verksamheter som arbetar vidare mot tydliga mål. Verksamheterna kommer att fortsätta sitt arbete för att upprätthålla och förstärka arbetet för patientsäkerhet.

MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR ÅR 2026

Utifrån analys av året som gått behöver medicinska och psykologiska elevhälsan reflektera över kommande utmaningar. Verksamheterna har ett uppdrag att bedriva en god och säker vård.

Organisatoriska mål - medicinsk elevhälsa

- Ökat antal genomförda hälsosamtal i relation till elevantal.
- Alla elever med behov av läkarkontakt relaterat till skolsituationen ska erbjudas en kontakt.
- Verksamheten ska erbjuda vaccinationer till alla elever (under 18 år) som inte fullföljt det nationella barnvaccinationsprogrammet.
- Skolsköterskor med hög kompetens som arbetar likvärdigt.
- Via hälsoenkäten få tydligare statistik som stöd till ett hälsofrämjande och förebyggande arbete.
- Säkrad bemanning

Organisatoriska mål - psykologisk elevhälsa

- Alla elever med behov av psykologkontakt relaterat till skolsituationen ska erbjudas bedömningssamtal och därefter eventuella vidare åtgärder.
- Ökad likvärdighet inom den psykologiska elevhälsan.
- God och säker vård där risker förebyggs och händelser som kan leda till vårdskada tidigt identifieras.

Utvecklingsmål 2026

Verksamheten har ett uppdrag att bedriva en god och säker vård.

Verksamheten behöver fortsätta att arbeta med ett förtydligande av uppdraget. Att vara en verksamhet med hälsofrämjande och förebyggande fokus men samtidigt skyldigheter inom hälso- och sjukvårdssammanhang ger utmaningar. Personalen inom verksamheterna är solitära på skolorna och därmed behöver man arbeta mycket över gränserna i verksamheten.

Medicinsk elevhälsa

Medicinska elevhälsan kommer att fortsätta sitt arbete med kollegialt lärande för att stärka och dela de kunskaper som finns i verksamheten, framför allt via auskultationer i verksamheten.

Utmaningar- medicinsk elevhälsa

Inför höstterminen 2025 lyftes det av skolsköterskorna att de ser ett kraftigt ökat användande av det vita snuset. Januari 2026 på skolsköterskornas nätverksträff kommer en föreläsning att äga rum med fokus på ANDTS (alkohol, narkotika, droger, tobak, spel). Det har även inkommit en förfrågan från Malmö universitet om ett samarbete för att öka forskningen runt vitt snus.

Utmaningen med att inte kunna skicka smspåminnelser till eleverna utan samtycke skapar en utmaning i den medicinska elevhälsan. En rutin är framtagen för inhämtande av samtycke gällande sms-påminnelser. Tills rutinen är implementerad risk en risk att antalet genomförda hälsosamtal kan bli färre nästa år.

Psykologisk elevhälsa

Aktiviteter från målet år 2024 (fokus på diagnos intellektuell funktionsnedsättning) finns med i det fortsatta arbetet även in i år 2026. Detta då verksamheten ser utmaningarna med att arbeta likvärdigt och patientsäkert inom ett komplicerat uppdrag. Antalet psykologer har ökat de senaste åren vilket ställer ökad krav på att arbetet sker likvärdigt.

Utmaningar- psykologisk elevhälsa

Psykologerna arbetar i flera olika lokaler, dels på skolor och del på utbildningskontoret vilket innebär att dokument med elevdata behöver flyttas mellan olika platser. Detta försvårar det administrativa arbetet och kan innebära ökade risker för patientsäkerheten. Planerade åtgärder för att minska riskerna:

- Implementeringen av digitalt psykologiskt testmaterial.
- Fortlöpande arbete (tillsammans med respektive skolas skolledning) för att säkerställa tillgång till lokal på skola sekretess, testmiljö och dokumentation.
- Sprida möjligheterna med psykologisk kompetens och stöd i verksamheterna.

Båda den medicinska och psykologiska elevhälsan ser nuvarande och kommande utmaningar med att ge ett optimalt stöd till elever med neuropsykiatriska funktionssvårigheter, då vårdgivare med ansvar inom psykisk hälsa har fått mer stringenta uppdrag.

Strategier

Medicinska och psykologiska elevhälsan ser det nära samarbetet med både pedagogisk personal och skolledning som den huvudsakliga strategin för ett fortsatt stabilt patientsäkerhetsarbete för eleverna. Den medicinska och psykologiska elevhälsan kommer att arbeta vidare med utveckling

av rutiner. I ett föränderligt samhälle krävs omvärldsbevakning för att bedriva en modern elevhälsa.

Framöver

I slutet av år 2025 presenterade regeringen sin utredning Förbättrad elevhälsa SOU 2025:113.

Utredningen föreslår bland annat att:

- Nuvarande lydelse om att elevhälsan främst ska vara hälsofrämjande och förebyggande och stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål ersätts med en ny formulering som innebär är att elevhälsan ska skapa förutsättningar för och stödja elevernas lärande, hälsa och utveckling
- Skolverket och Socialstyrelsen får i uppdrag att ta fram föreskrifter om elevhälsans syfte och uppdrag inom sina respektive kompetensområden.
- Krav på skolhuvudman om en lägsta frekvens med vilken elevhälsans professioner ska vara tillgängliga vid skolenheten. Skolsköterska, hälso- och sjukvårdskurator, specialpedagog eller speciallärare ska finnas tillgänglig i skolans lokaler varje vecka. Psykolog ska finnas tillgängliga i skolans lokaler varannan vecka och skolläkare månadsvis.
- Skolhuvudmannen ska garantera att varje elev som anmäler behov av elevhälsan för hälso- och sjukvårdsinsatser vid lättare fysiska och psykiska vårdbehov ska få en bedömning av lämplig hälso- och sjukvårdspersonal inom elevhälsan inom viss tid.
- Socialstyrelsen får i uppdrag att ta fram stödmaterial för huvudmän och rektor om vårdgivaransvaret och ledning och styrning av elevhälsans medicinska insatser.
- Skolhuvudmannen ska ingå överenskommelse med regionen om samverkan i vissa frågor som rör elever som är i behov av insatser från både skolan och hälso- och sjukvården. I hälso- och sjukvårdslagen (SFS 2017:30) införs bestämmelser om att regionen ska ingå i överenskommelser med huvudmän inom skolväsendet om dessa frågor.
- Dubbla antal hälsobesök i gymnasiet, varav ett skulle kunna genomföras av annan profession än skolsköterska.

Utredningen förväntas att skickas för remiss under 2026. Medicinska och psykologiska elevhälsan kan behöva förändra och utveckla sitt arbetssätt om utredningens förslag implementeras i lagstiftningen